Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på lv av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

franska

Översättningen till fr är dock redan färdig.

Swipe to change

Typer av juristyrken

Lettland

Det här avsnittet ger en översikt över de juristyrken som finns i Lettland.

Åklagare

Organisation

Republiken Lettlands allmänna åklagarmyndighet (*Prokuratūra*) är en gemensam, central rättslig myndighet som är uppdelad på tre nivåer. **Myndigheten** leds av **riksåklagaren** (*ģenerālprokurors*). Den har till syfte att **lagföra brott och säkerställa att ärenden som rör sådana överträdelser avgörs** i enlighet med det förfarande som föreskrivs i lag Den allmänna åklagarmyndigheten består av institutioner på följande nivåer:

Riksåklagaren (*Ģenerālprokuratūra*).

Regionåklagarmyndigheter (*tiesu apgabalu prokuratūras*).

Distrikts- eller stadsåklagarmyndigheter (*rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras*).

Särskilda åklagarmyndigheter (*specializētās prokuratūras*).

Vid behov kan riksåklagaren inrätta en specialiserad åklagarmyndighet med samma status som en distrikts- eller regionåklagarmyndighet. Det finns för närvarande **fem särskilda åklagarmyndigheter** i Lettland, nämligen följande:

En särskild åklagarmyndighet för organiserad brottslighet och andra sektorer.

En särskild åklagarmyndighet för vissa specialområden.

Rigas åklagarmyndighet för vägtrafikärenden.

En åklagarmyndighet för utredning av ekonomisk brottslighet.

En åklagarmyndighet för utredning av brott med anknytning till olaglig narkotikahandel.

Riksåklagarmyndigheten kan också övervaka det arbete som utförs av offentliga organ som, även om de inte utför åklagaruppgifter, utföra vissa uppgifter i samband med brottmål inom ramen för sina behörighetsområden. Det är riksåklagaren som beslutar om att upprätta, omstrukturera och lägga ned sådana organ. Riksåklagaren fattar också struktur- och personalbeslut för dessa organ i enlighet med de medel som anslås inom ramen för statsbudgeten. Hittills har endast ett sådant organ inrättats, nämligen kontoret för bekämpning av penningtvätt.

Åklagarmyndigheterna är en del av domstolsväsendet, vilket innebär att de fungerar oavhängigt av den lagstiftande och den verkställande makten. Lettlands parlament (*Saeima*), regering och president kan instruera en åklagarmyndighet att kontrollera sakförhållanden rörande lagöverträdelser och begära förklaringar från riksåklagarmyndigheten. De får dock inte ingripa i en åklagarmyndighets arbete, även om den utreder brott av stor nationell vikt.

Åklagare får invända mot lagstridiga regler som antagits av regeringen och offentliga myndigheter. Riksåklagaren och chefsåklagarna vid riksåklagarmyndighetens avdelningar får delta i regeringssammanträden och ge synpunkter på de frågor som är under behandling.

Roll och arbetsuppgifter

Den allmänna åklagarmyndighetens uppgifter i en förundersökning fastställs i artikel 2 i lagen om allmänna åklagarmyndigheten.

Den allmänna åklagarmyndigheten

övervakar det operativa arbete som bedrivs av de utredande myndigheterna och andra organ,

organiserar, leder och genomför förundersökningar och instruerar de utredande myndigheterna om genomförandet av brottsutredningar,

väcker åtal och för talan som åklagare,

skyddar statens och enskildas rättigheter och legitima intressen,

inger handlingar för väckande av åtal eller ansökningar till domstolen i de fall som anges i lag.

I enlighet med artikel 36.1 i straffprocesslagen ska en åklagare i straffrättsliga förfaranden utföra uppgifter som rör utredningsövervakning, utredning, åtal, upprätthållande av lagföring från statens sida och andra funktioner.

Tillsynshållande åkl-agare

Den tillsynshållande åklagaren övervakar utredningen i ett visst mål och får

upphäva beslut som fattats av en utredningsansvarig eller av medlemmar i en utredningsgrupp,

anmoda den utredningsansvariges närmast överordnade att ersätta den utredningsansvarige eller ändra utredningsgruppens sammansättning om inte instruktionerna följs eller om överträdelser av processreglerna har äventyrat handläggningen,

granska klagomål avseende åtgärder som har vidtagits eller beslut som har fattats av kontor som genomför utredningar eller medlemmar av en utredningsgrupp, en utredningsansvarigs närmast överordnade eller en person som utför uppgifter i samband med förfarandena,

fatta beslut om inledande av straffrättsliga förfaranden eller hänskjutande till en annan utredande myndighet,

vidta processuella åtgärder efter att ha underrättat den person som leder förfarandet om detta.

Processansvarig åklagare

Den tillsynshållande åklagaren (eller en annan åklagare på instruktioner från en överordnad åklagare) kan bli processansvarig åklagare (*procesa virzītājs*). I detta ingår att ta över handläggningen av det straffrättsliga förfarandet och fatta beslut om huruvida åtal ska väckas eller inte. I undantagsfall kan riksåklagaren, straffrättsavdelningen vid riksåklagarmyndigheten eller chefsåklagaren vid en regiondomstol utse en åklagare till processansvarig åklagare i utredningsfasen.

I egenskap av tjänsteman som leder förfarandet får åklagaren

ingå en överenskommelse med den tilltalade om ett erkännande,

väcka åtal,

hänvisa ett ärende till åtal enligt ett särskilt förfarande,

avsluta ett straffrättsligt förfarande om det finns berättigade skäl att göra det.
Den processansvarige åklagaren kan själv fatta processuella beslut och vidta processuella åtgärder, eller lägga över dessa uppgifter på en medlem i utredningsgruppen eller en person som utför processuella uppgifter.

Överordnad åklagare

I enlighet med det förfarande som fastställs i lag kontrollerar en överordnad åklagare att en allmän åklagare sköter de uppgifter vederbörande har anförtrotts och fattar beslut om klagomål och formella tillrättavisningar mot beslut fattade och åtgärder vidtagna av den tillsynshållande/processansvarige åklagaren. En överordnad åklagare kan exempelvis fatta beslut om ett förslag från den tillsynshållande åklagaren om att byta ut en utredares närmast överordnade eller utredningsmyndighet, eller avgöra huruvida det är berättigat att lägga ned misstankarna.
En överordnad åklagare kan
upphäva beslut som har fattats av en utredare, en medlem av en utredningsgrupp eller en underordnad åklagare,
utse eller byta ut en tillsynshållande eller processansvarig åklagare, om tillsynen eller åtalet inte kan garanteras fullt ut, eller överta ansvaret själv,
tillsätta en utredningsgrupp om arbetsbördan hotar att leda till att brottmålsprocessen inte kan slutföras inom rimlig tid,
begära att en annan omedelbart överordnad tillsätts som utredare eller överföra utredningen till en annan utredande myndighet.
Efter beslut av en överordnad åklagare kan en åklagare placeras i en **utredningsgrupp**. Den processansvarige åklagaren kan begära att den åklagaren utför en eller flera processuella uppgifter.

Domare

Organisation

Den konstitutionella grunden för domarväsendet återfinns i artiklarna 82–86 i Republiken Lettlands författning (*Latvijas konstitūcija*), där det fastställs att det är domstolarna, och endast dessa, som ansvarar för rättskipningen. Domarna oberoende och endast ansvariga inför lagen. Domstolsväsendet regleras i lagen om domstolsväsendet. Enligt lettisk lagstiftning är domare statstjänstemän.
Statliga institutioner, offentliga och politiska organisationer samt andra juridiska och fysiska personer är skyldiga att respektera domstolarnas oberoende och domarnas immunitet. Ingen har rätt att kräva att en domare ska redogöra för eller förklara prövningen av ett visst mål. Ingen får heller blanda sig i rättskipningen, oavsett skäl eller omständigheter. Domare skyddas av rättslig immunitet medan de fullgör sina skyldigheter i fråga om rättskipning. Domarämbetet är inte förenligt med medlemskap i politiska partier eller andra politiska organisationer.

Roll och arbetsuppgifter

Domarnas roll är att pröva och avgöra tvistemål, förvaltningsmål och brottmål i enlighet med lagen.
I civilrättsliga mål prövar och löser domare tvister som rör skyddet av fysiska och juridiska personers rättigheter (medborgerliga rättigheter, anställning, familj osv.) och berättigade intressen.
I brottmål prövar domarna åtal mot personer och fattar beslut i sak. Domarna kan fria personer som anses vara oskyldiga eller fälla personer till ansvar för brott och utdöma påföljd.
I förvaltningsmål prövar domaren lagligheten i myndighetsutövningen (beslut och faktiskt handlande) och sliter tvister som grundar sig på förhållanden som regleras av offentlig rätt. Domaren klargör också enskildas offentligrättsliga rättigheter och skyldigheter. Till domarens uppgifter i förvaltningsmål hör även att pröva och avgöra ärenden som rör administrativa överträdelser.
En domares yrkesmässiga skyldigheter fastställs i processlagstiftningen.

Rättsdatabaser

Domstolsväsendet har en egen portal, den lettiska nationella domstolsportalen, som för närvarande endast finns tillgänglig på lettiska. Här finns information om Lettlands rättssystem, en förteckning över lettiska domstolar och domare, domstolsstatistik, en översikt över vilka förfaranden som används vid olika typer av rättegångar med en beskrivning av huvuddrag och skillnader samt information om hur man väcker talan vid domstol.
De lettiska domstolarnas portalför e-tjänster ger tillgång till anonymiserade domstolsbeslut, rättspraxis, tidsplanen för domstolssammanträden och annan information. I avsnittet ”Tiesvedības gaita” [status för förfarandet] anges målets exakta status och vilken domstol som handlägger ärendet samt på vilken nivå, en tidsplan för kommande domstolssammanträden, antagna beslut, inlämnade invändningar och resultatet av rättsliga förfaranden.
Rapporter om domstolarnas arbete offentliggörs på domstolsförvaltningenswebbplats.
Information om aktuella **politiska frågor rörande domstolsväsendet** offentliggörs på detlettiska justitieministeriets webbplats. Portalen är också tillgänglig på engelska.
E-information om Högsta domstolen och dess verksamhet finns på Högsta domstolens webbplats. Portalen är också tillgänglig på engelska.

Advokater

Organisation

Advokater är oberoende jurister som tillhandahåller rättsligt bistånd, försvarar och företräder enskilda personers legitima intressen i domstol och i förundersökningar, tillhandahåller juridisk rådgivning, utarbetar juridiska handlingar och utför andra rättsliga uppgifter.
Advokater är medlemmar i rättsväsendet som leder mål i en domstol eller ett förundersökningsorgan i Lettland sedan de valts och behållits av parterna i en tvist, tilltalade och andra berörda parter (klienter), samt i de fall som föreskrivs i lag på uppdrag av en domstols överdomare, chefen för ett förundersökningsorgan eller det lettiska rådet för edsvurna advokater. Advokater tillhandahåller också andra typer av rättsligt bistånd i enlighet med det förfarande som föreskrivs i laghttp://www.likumi.lv/doc.php?id=59283.
I Lettland får advokatyrket utövas av följande:
Lettiska medborgare.
Medborgare i Europeiska unionens medlemsstater som har kvalificerat sig för att utöva advokatyrket i någon av Europeiska unionens medlemsstater (advokater i EU:s medlemsstater).
Advokater från tredjeländer som får praktisera i Lettland i enlighet med internationella avtal om ömsesidig rättslig hjälp som är bindande för Lettland.
Alla edsvurna advokater är oberoende jurister som har anslutit sig till det lettiska kollegiet för edsvurna advokater (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), som är en oberoende nationell yrkesorganisation med edsvurna advokater. De organ som tillsammans bildar det lettiska kollegiet för edsvurna advokater är de edsvurna advokaternas generalförsamling**, det lettiska rådet för edsvurna advokater samt revisionsnämnden och disciplinnämnden.**

Rättsdatabaser

Information om verksamheten vid det **lettiska kollegiet för edsvurna advokater** och det **lettiska rådet för edsvurna advokater**, om lagar och andra bestämmelser, advokater och de domstolar där de utövar sin verksamhet (med kontaktuppgifter), samt uppgifter om andra frågor som rör det **lettiska juristyrket**, finns på webbplatsen för detlettiska rådet för svurna advokater.

Notarier

Organisation

Notariefrågor under de rättsliga myndigheternas överinseende anförtros notarier i enlighet med det förfarande som fastställs i lagen om notarier. Notarier under ed är medlemmar i rättsväsendet som är knutna till regionala domstolar och utför de uppgifter som de har enligt lag. I sin tjänsteutövning är notarier likvärdiga med offentliga tjänstemän. Vid utövandet av sitt yrke är notarier ekonomiskt självständiga, eftersom deras arvoden fastställs av ministerrådet.
Enligt lagen om notarier har edsvurna notarier befogenhet att
upprätta notariatshandlingar,
bestyrka handlingar,
ta hand om pengar, värdepapper och värdehandlingar,
ta hand om ett föremål som omfattas av en förpliktelse,
handlägga arvsärenden,
utarbeta förslag till uppdelning av egendom i fall som anges i lag,
genomföra skilsmässoförfaranden (på villkor att båda makarna skriftligen har gått med på detta och det inte föreligger någon olöst tvist),
utföra andra lagstadgade funktioner.
Enligt notarielagenkan notarier också
sörja för konsolideringen av rättigheter och säkerställande av rättigheter i fastighetsregister, registrering av rättigheter, säkerställande av rättigheter och andra uppgifter i det statliga fastighetsregistret och i företagsregistren,
från offentliga, kommunala och privata institutioner och från tjänstemän och privatpersoner erhålla de tillstånd, intyg och andra handlingar som krävs för att utföra eller bestyrka handlingar för att bli attesterade och certifierade,
utarbeta utkast till akter, avtal och andra handlingar som rör en edsvuren notarie samt ta fram kopior och översättningar,
tillhandahålla andra former av juridiskt bistånd,
genomföra medling som certifierad medlare i enlighet med bestämmelserna och förfarandena i medlingslagen.
Alla Lettlands edsvurna notarier har gått samman som det lettiska kollegiet för edsvurna notarier (***Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija***), som är ett oberoende nationellt organ med edsvurna notarier. Rådet för edsvurna notarier (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) är en representations- och tillsynsorganisation för auktoriserade notarier och administrativt och verkställande organ för det lettiska kollegiet för edsvurna notarier. Dess uppgifter fastställs i artikel 230 i lagen om notarier.

Rättsdatabaser

Information om de edsvurna notariernas verksamhet, antalet notarier och var de finns, samt annan information kring Lettlands notariesystem finns på webbplatsen för Lettlands notarier.

Edsvurna exekutionstjänstemän

Organisation

Edsvurna exekutionstjänstemän (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) är medlemmar i rättsväsendet. Edsvurna exekutionstjänstemän är knutna till regionala domstolar, verkställer domstolsbeslut och utför annan verksamhet som föreskrivs i lag.
Edsvurna exekutionstjänstemän är oberoende medlemmar av juristkåren, som när de utför sina uppgifter jämställs med offentliga tjänstemän. Vid utförandet av sina uppgifter är edsvurna exekutionstjänstemän oberoende och endast ansvariga inför lagen. De krav som ställs och de order som utfärdas av edsvurna exekutionstjänstemän under deras yrkesutövning är bindande för alla parter inom det nationella territoriet.
Edsvurna exekutionstjänstemän fullgör sina uppdrag inom domkretsen för den regionala domstol som de är knutna till. Antalet edsvurna exekutionstjänstemän samt deras ställning, distrikt och materiella behörighetsområden fastställs av ministerkabinettet.
Edsvurna exekutionstjänstemän tillämpar i sin yrkesutövning civilprocesslagenoch annan lagstiftning, och arbetar enligt de arbetsmetoder som godkänts av det lettiska rådet för edsvurna exekutionstjänstemän (dvs. representations- och tillsynsorgan för edsvurna exekutionstjänstemän i Lettland) samt lärdomar som dragits av rättspraxis.

Rättsdatabaser

Information om var edsvurna exekutionstjänstemäns praktiker finns belägna och uppgifter om den lagstiftning som reglerar exekutionstjänstemannayrket liksom om och det lettiska exekutionstjänstemannarådets verksamhet finns på webbplatsen för det lettiska rådet för edsvurna exekutionstjänstemän.
Portalen är för närvarande endast tillgänglig på lettiska.

Organisationer som tillhandahåller juridiskt bistånd utan kostnad

Det finns ingen förteckning över sådana organisationer i Lettland.

Länkar

Allmänna åklagarmyndigheten
Kontoret för bekämpning av penningtvätt.
Lettiska nationella domstolsportalen
Domstolsförvaltningen
Lettiska rådet för auktoriserade advokater
Lettiska notarier
Webbplats för Lettlands råd för edsvurna exekutionstjänstemän
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Lettlands justitieministerium)

Senaste uppdatering: 31/05/2023

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.